

Posudek diplomové práce

Diplomand: Natálie Krejníková
Studijní obor: španělština
Téma práce: „Dva romány Rosarie Castellanosové:
Balún-Canán a Kněžka temnot“
Rozsah: 91 str.
Vedoucí: Doc. PhDr. Hedvika Vydrová
Oponent: Prof. PhDr. Anna Housková, CSc.
Datum obhajoby: 27. 5. 2008

Natálii Krejníkovou zaujalo dílo mexické spisovatelky již před lety. Od té doby mu věnovala svou pozornost – sháněla primární i sekundární literaturu, četla a hledala cesty k uchopení výrazné tvůrčí osobnosti hispanoamerické literatury 20. století. Diplomová práce, kterou předkládá, shrnuje výsledky tohoto putování.

Úvodní citát z eseje jiné mexické spisovatelky, Eleny Poniatowské, by mohl naznačovat, že hlavní perspektivou náhledu bude ženství jako faktor vymezující tvůrčí profil Castellanosové. Ale diplomandka tento aspekt vnímá pouze jako jeden z možných. Již v úvodní části, v níž se pokouší utřídit a představit celou spisovatelčinu tvorbu, je zřejmé, že si je vědoma složitosti vztahu tvůrčího subjektu k sobě, ke světu a k dílu.

V následující kapitole pojednává Krejníková o třech dominantních tématech díla R. Castellanosové – smrti, ženě a Indiánovi – a představuje je ve vzájemné podmíněnosti a spjatosti: jako osud člověka vymezovaný (a omezoovaný) rasou, pohlavím, sociálním postavením a konečností, ale také neustále přesahující tato vymezení. Z toho pak vyplývá i její odmítnutí typologických kategorií pro „zařazení“ autorčina díla. Výslovné je v případě indigenistického románu, implicitní pokud jde o možné další klasifikace – literatura ženská, sociálně kritická, existenciální.

Stěžejní část práce je věnována dvěma nejvýznamnějším románům R. Castellanosové – *Balún-Canán* a *Kněžka temnot*. Diplomandka rozebírá jejich výpravné struktury v jistém paralelismu (výslovně je zmíněn v případě postav, kterým věnuje v obou dílech velkou pozornost). Všimá si příběhů a jejich zdrojů – historických a autobiografických, utváření narativních světů, konfliktů (které zajímavě interpretuje jako nevyhnutelný důsledek obecného neporozumění a neschopnosti komunikace – mezi jedinci, pohlavími, společenskými vrstvami, náboženstvími i rasami).

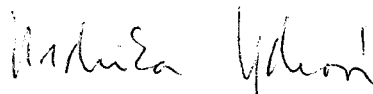
Jako spodní proud těchto úvah je možné číst otázku, která je zjevněji vyslovena na počátku podkapitoly 2.2. „*Kněžka temnot – Oficio de tinieblas*“ (souhlasím s názorem N. Krejníkové, že český titul plně nepostihuje pro román podstatnou symboliku španělského názvu) : jak dalece jsou obě prózy závislé na mimoliterárních skutečnostech a do jaké míry se v nich utvářejí svébytné narativní světy. Diplomandka vychází z názoru autorky, která poukazuje na to, jak si psaním otevírala cestu k pochopení světa i sebe samé a jak se přitom vzdalovala skutečným faktům. Důležitá role přitom připadá jazyku – Natálie Krejníková se mu věnuje především konfrontací indiánské orality a psaného slova „bílých“.

Výše zmíněný problém vztahu skutečnosti a fikce přivedl diplomandku k Doleželově teorii fikčních světů. Chtěla bych ocenit důkladnost, s níž prostudovala jeho studii *Heterocosmica – Fikce a možné světy*. Její zhodnocení pro výklad zvolených románů je nejvýraznější v podkapitolkách třetího oddílu „Interakce a moc v románech...“ a dále ve dvou závěrečných podkapitolách 3.1 a 3.2, v nichž se Krejníková vrací ke skutečným zdrojům obou románů – historii a autorčinu životu. Tady by jistě bylo možné některé aspekty ještě

hlouběji rozebrat (zejména otázka interakce a moci se mi zdá stěžejní). Ale třeba se Natálie Krejníková k dílu mexické spisovatelky ještě vrátí.

Práce je kultivovaně napsána včetně překladů odborné i primární literatury (*Balún-Canán*; možná měla autorka práce uvést v poznámce, že překlady ukázek z tohoto textu jsou její vlastní), což je o to záslušnější, že již dlouhou dobu žije ve Španělsku, bez výraznějšího kontaktu s češtinou. Práce je uzavřena úctyhodným soupisem použité literatury (že jde o skutečně použitou literaturu, dokládají četné odkazy a citace uvnitř textu).

Práce plně odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce a navrhuji, aby byla připuštěna k obhajobě.

Praha 21. 5. 2008

Doc. PhDr. Hedvika Vydrová